

Näringsrekommendationer

Innehåll

Energi	1
Råprotein och aminosyror	1
Kalcium och fosfor	3
Spårämnen och vitaminer	3

Detta avsnitt innehåller inga näringsrekommendationer utan endast en beskrivning av hur rekommendationerna är uppbyggda och hur de skall användas.

Näringsrekommendationer för gris finns på SLU:s hemsida (<http://www.slu.se/naringsrekommendation-gris>).

Rekommenderad tillförsel av näring är en ungefärlig anvisning som skall fungera för medelgrisen i medelbesättningen.

Mängden näring anges per MJ och sedan rekommenderas ett dagligt energiintag.

Exempel

1. Smågrisar mellan 10 och 30kg rekommenderas få X g sisLysin per MJ och grisarna ges fri tillgång av foder.
2. Dräktiga suggor rekommenderas X g smältbar fosfor per MJ och utfodras med Y MJ per dag.

På samma sätt uttrycks rekommendationerna för alla näringsämnen.

Det är viktigt att optimeringen pratar samma språk som rekommendationen när det gäller smältbara aminosyror och smältbart fosfor. Smältbarhetskoefficienterna för fosfor varierar något mellan olika tabellverk och därför måste optimeringsprogrammet ha samma koefficienter som underlaget för rekommendationerna.

Energi

Rekommenderad daglig energitillförsel för växande grisar och digivande suggor är lika med eller mycket nära deras frivilliga intag.

Givorna till dräktiga suggor måste däremot begränsas kraftigt vilket leder till stor konkurrens om fodret. Rekommendationen för sugsuggor utgår från att alla djur

tilldelas foder individuellt i individuella bås. I system med grupputfodring kan det därför vara svårt att tillämpa rekommenderad daglig energigiva om man vill ha alla suggor i bra hull vid grisning.

Energigivan till växande grisar kan varieras inom ganska vida gränser utan att deras hälsa och foderutbyte äventyras. Givan är gasen och bromsen i produktionen, mer foder – högre tillväxt, mindre foder – lägre tillväxt. Om givan exempelvis sänks 5% så växer grisen 5% sämre och om det gäller slaktgrisar så klassar de också sig bättre.

Rekommendationer för energi ges som antal MJ per dag och är mer en vägledning än ett absolut krav. Stallarnas temperatur, djurens hälsa och kondition samt önskad omgångstid påverkar val av energinorm.

Växande grisar upp till 60kg skall liksom digivande suggor i princip ha fri tillgång av foder. Därför måste trågens innehåll av foder kontrolleras i samband med utfodring varje dag och givan korrigeras om grisarna lämnar för mycket eller äter upp fort.

Råprotein och aminosyror

Lysin är den aminosyra som först begränsar produktionen när det gäller spannmålsbaserade foder och därför används lysin som riktmärke för aminosyrainnehållet. Man börjar med att ange rekommenderad mängd sisLysin/MJ. Därefter anges rekommenderade mängder av övriga aminosyror i % av lysin.

Exempel

Rekommendation för innehåll av aminosyror i foder

<u>SisLysin</u>	X gram/MJ
<u>SisTreonin</u>	X % av sisLysin
<u>SisMetionin</u>	X % av sisLysin
<u>SisCystin</u>	X % av sisLysin
<u>SisRåprotein</u>	X % av sisLysin

Eftersom behoven av enskilda aminosyror är dåligt undersökta för alla utom lysin, treonin, metionin och cystin brukar rekommendationerna för resten av aminosyrorna anges tillsammans som råprotein. Kunskapen om grisarnas behov av aminosyrorna tryptofan och valin ökar och dessa två står på tur när det gäller rekommenderad tillförsel av enskilda aminosyror.

Rekommenderat innehåll av aminosyror för växande grisar är ofta i överkant. Något lägre tillförsel påverkar oftast vare sig foderutbyte eller tillväxt. Därför kan innehållet av aminosyror anpassas till besättningens egna förutsättningar vad

gäller foderkostnader och slaktintäkter. En noggrann produktionsuppföljning är ett nödvändigt verktyg i anpassningen som också kan omfatta olika nivåer i foder till sogrisar och kastrater om grisarna föds upp könsvis (se Utfodring av slaktgrisar – Foder – Optimalt innehåll av näringsämnen).

När det gäller näringsinnehåll i foder till avelsdjur, gyltor och suggor är det ett bra råd att följa rekommendationerna.

Kalcium och fosfor

Ca och P är viktiga näringsämnen för skelettets hållbarhet och styrka samt för en lång rad fysiologiska processer. Bristande tillförsel visar sig exempelvis i svagare skelett innan det märks på djurens produktion. Därför bör man följa rekommendationerna för fodrets innehåll av dessa näringsämnen. Ett undantag kan vara om man stöper mjölfoder och genom att öka fosfors smältbarhet kan minska totalinnehållet av fosfor. .

Spårämnen och vitaminer

Dessa näringsämnen behövs i mycket liten mängd, men är livsviktiga. Kroppens regleringssystem gör sig av med överskott och tillskotten är billiga i relation till den totala foderkostnaden. Detta i kombination med svårigheterna att fastställa djurens exakta behov gör att flertalet av ämnen i den här gruppen rekommenderas i överskott, för säkerhets skull.

Man skall dock vara uppmärksam på att mer inte alltid är bättre. Stor mängd A-vitamin stör utbytet av E-vitamin. Mineralämnen och spårämnen kan i flera fall blockera upptaget för varandra och bristsymtom knutna till ett spårämne kan därför uppstå trots rekommenderat innehåll i fodret. Tillgängligheten av spårämnen och vitaminer varierar med i vilken förening de ingår. Så är exempelvis tillgängligheten av zink lägre i zinkoxid än i zinksulfat.

Rekommendationerna för spårämnen och vitaminer bör följas och varken ändras uppåt eller neråt. Undantaget är E-vitamin som kan tillföras extra om det finns bristsymtom eller om man vill göra det "för säkerhets skull".